

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Zvláštní škola Kralupy nad Vltavou, Jodlova 111

Jodlova 111, 278 01 Kralupy nad Vltavou

Identifikátor školy: 600 047 831

Zřizovatel: Město Kralupy nad Vltavou, U cukrovaru, 278 01 Kralupy nad Vltavou

Školský úřad Mělník, Tyršova 105, 276 01 Mělník

Termín konání orientační inspekce: 20. - 22. listopad 2000

Čj.	031 416/00-4041
Signatura	oc3nu110

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zvláštní škola v Kralupech bez právní subjektivity je málotřídní. V sedmi třídách bylo ke dni inspekce vyučováno celkem 69 žáků prvního až devátého ročníku. Dva žáci jsou vzděláváni podle vzdělávacího programu pro pomocnou školu a přípravný ročník pomocné školy, pro jednoho žáka byl vypracován individuální výchovně-vzdělávací plán. Součástí školy je jedno oddělení školní družiny. Poslední (komplexní) inspekce probíhala v zařízení ve školním roce 1996/97.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Společenskovědní předměty (český jazyk, dějepis, občanská výchova, vlastivěda)

Hodinová dotace pro výuku společenskovědních předmětů odpovídá schválenému učebnímu plánu, obsah učiva je v souladu s učebními osnovami. Bezprostřední příprava na výuku byla velmi dobrá. Metodické sdružení a předmětová komise především sjednocují kritéria pro klasifikaci, požadavky na učebnice a písemné práce, málo se zabývají metodickým otázkami.

Dějepis vyučuje jedna odborně a pedagogicky způsobilá vyučující a jedna vyučující, která podmínky pedagogické a odborné způsobilosti nesplňuje. Občanskou výchovu vyučují také dvě učitelky, z toho jedna s odpovídajícím vzděláním. Výuku českého jazyka zajišťuje sedm vyučujících, z toho jen dvě učitelky jsou odborně a pedagogicky způsobilé a jedna vyučující splňuje podmínky pedagogické způsobilosti. Výuku vlastivědy zajišťují jedna odborně a pedagogicky způsobilá vyučující a dvě učitelky bez odpovídajícího vzdělání.

Výuka probíhá v esteticky upravených a prostorných učebnách, ve většině z nich jsou i koutky pro pasivní relaxaci, pracuje se s ucelenou řadou učebnic a pracovních listů. Nástěnné materiály k probíranému učivu měli žáci k dispozici jen v některých třídách. Výuka českého jazyka postrádala, vzhledem k aktuální skladbě žáků, využívání speciálních pomůcek. Psychohygienické podmínky jsou velmi dobré, tempo výuky je přizpůsobováno možnostem žáků. Negativem bylo občasné krátké prodloužení vyučovací jednotky.

V českém jazyce vyučující volili frontální metody práce, často střídali činnosti, ale málo uplatňovali prvky aktivního učení. V hodinách se vyskytovaly metodické chyby v nácviku správných čtenářských dovedností a některých gramatických jevů. Náročnost úkolů nebyla diferencována podle schopností žáků. Jedna hodina českého jazyka byla organizována příkladným způsobem, vyznačovala se pestrostí metod a kvalitním metodickým vedením.

Při výuce ostatních společenskovědních předmětů žáci měli většinou dostatek času na procvičování učiva, při kterém často a dobře uplatňovali znalosti z regionu. Regionální prvky a odkazy na vlastní zkušenosti žáků využily ve výuce téměř všechny vyučující. V jednom případě se vyučující opakovaně dopouštěla chyb z hlediska věcné správnosti výuky. Nediferencování náročnosti požadavků na žáky se v několika případech negativně projevilo v méně účelném využití vyučovacího času.

Motivace žáků k práci byla velmi dobrá, u většiny vyučujících mělo výrazně motivující funkci průběžné hodnocení žáků. Negativním zjištěním v jedné hodině bylo podmiňování kladného hodnocení výsledků činnosti žáků jejich chováním. Závěrečné hodnocení hodin bylo až na jednu výjimku jen obecné, neposkytlo žákům adekvátní zpětnou vazbu.

Komunikace mezi vyučujícími a žáky byla vstřícná. Pozornost věnovaná rozvíjení mluvních dovedností žáků neodpovídala jejich potřebám, resp. dovednostem. Přestože velký počet dětí

trpí vadou výslovnosti, nebyly v hodinách zařazovány prvky řečové výchovy, specifické chyby výslovnosti žáků romského etnika nebyly korigovány.

Výuka společenskovedních předmětů je průměrná.

Přírodovědní předměty (matematika, přírodověda, věcné učení, fyzika)

Týdenní časová dotace hodin sledovaných předmětů odpovídá ve všech ročnících realizovanému vzdělávacímu programu. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajištěna velmi dobrou přípravou učitelů na vyučování, vypracováním tematických plánů a v některých třídách organizačním spojením dvou ročníků Z kontrolních hospitací a písemných dokladů je zřejmé, že jsou osnovy plněny. Plánování a příprava na výuku jsou v průměru velmi dobré.

Výuka dvou hodin matematiky a jedné hodiny přírodovědy a věcného učení byla vyučována učiteli bez potřebného vzdělání, jedna hodina matematiky učitelkou s pedagogickým vzděláním, fyzika byla odučena učitelkou s pedagogickou i odbornou způsobilostí. Prostředí učeben je na velmi dobré estetické úrovni, třídy jsou podnětné, účelně vybavené novým nábytkem. Materiální podmínky pro výuku jsou velmi dobré, všichni žáci pracovali se schválenými učebnicemi, měli k dispozici pracovní sešity, v dostatečném množství didaktické pomůcky. V hodinách byl zaznamenán převážně vstřícný a laskavý přístup k žákům. V personálních podmínkách výuky jsou citelně slabá místa, na kvalitě výuky se tento nedostatek výrazně neprojevil. psychohygienické podmínky (členění hodiny, relaxace, tempo výuky) a materiální vybavení byly velmi dobré.

Veškerá výuka byla vedena na celkově velmi dobré úrovni. Hodiny byly svědomitě připravené, výukové cíle odpovídaly věku žáků, byl brán zřetel na jejich individuální zvláštnosti. Účelné řízení výuky bylo zaznamenáno v jedné hodině jako vynikající, ve třech velmi dobré, v jedné průměrné. Ve všech hodinách byl efektivně využíván vyučovací čas, učitelky poskytovaly dostatečný prostor pro samostatnou práci. Většinou bylo vytvořeno klidné pracovní prostředí. Procvičování učiva bylo realizováno převážně formou samostatné práce, bylo uplatněno skupinové i individuální vyučování. Cíleně byli žáci vedeni v práci s učebnicí, jsou vytvářeny správné pracovní návyky. V organizaci, formách a metodách výuky celkově převládala pozitivita.

Učitelky využívaly vstupní i průběžné motivace, navazovaly na životní zkušenosti dětí. Slovní hodnocení bylo povzbuzující, kladně motivující. V závěru hodin bylo zařazeno celkové zhodnocení výkonu dětí a shrnutí poznatků. Oblast motivace a hodnocení je velmi dobrá.

Interakce a komunikace je vybudována na pěkných vztazích mezi učitelkami a žáky. Žáci respektovali dohodnutá pravidla, většinou projevovali pozitivní vztah k výuce. V rozvoji komunikačních dovedností jsou rezervy, učitelé žákům většinou tolerovali jednoslovné odpovědi. Úroveň verbální a neverbální komunikace učitelů byla velmi dobrá. Celkově v interakci a komunikaci převažují pozitivita.

Sledované oblasti (plánování a příprava výuky, organizace, formy a metody, motivace a hodnocení, interakce a komunikace, materiální podmínky) v bloku přírodovědních předmětů mají velmi dobrou úroveň. Z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti jsou v personálních podmínkách citelně slabá místa. Celkově je výuka těchto předmětů velmi dobrá.

Pracovní vyučování

Týdenní hodinová dotace je v souladu s učebním plánem, v tematických plánech učiva byly shledány dílčí nedostatky. Vzhledem ke koncipování učebních osnov do tříletých cyklů

nezaručuje sestavování tematických plánů na období jednoho školního roku důslednou kontinuitu výuky. Obsah výuky do značné míry odpovídá zaměření vyučujících. Tato skutečnost je zřejmá především z plánu dílenských prací. Převažuje práce s papírem a drobným materiálem, některé činnosti se více blíží činnostem výtvarným. Zhlédnuté hodiny měly vesměs promyšlenou stavbu svědčící o velmi dobré připravenosti na vyučovací proces.

Prostory pro výuku jsou malé. Pro dílenské práce vyhovuje pouze jedna dílna, prostory druhé jsou stísněné. Vybavení pracovními nástroji, nářadím a materiály je velmi dobré. Cvičná kuchyňka se základním vybavením je prostorově pouze vyhovující. Pěstitelské práce se vyučují na dobře udržovaném pozemku školy.

Výuku zajišťuje osm učitelek, z toho tři splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Psychohygienické zásady výuky byly dodržovány.

Většinou pečlivě připravené hodiny měly tradiční průběh i stavbu. Žáci byli často motivováni praktickým využitím svých výrobků. Pracovní postupy jim byly předem dobře vysvětleny, jasnou instruktáž většinou dostali před každou další etapou práce. Vyučující činnost žáků průběžně sledovali, bylo-li to nutné, pomohli jim a poradili. Mezi vyučujícími byly rozdíly v úrovni průběžné kontroly zaměřené na osvojení konkrétní pracovní dovednosti. Bezpečnost práce byla vždy dodržena. I přes rozdílnou úroveň manuální zručnosti a nestejného pracovního tempa žáků byly výchovné a výukové cíle hodin splněny. Práce podle technického výkresu byla zařazena v jedné hodině a žáci ji velmi dobře zvládli.

Hodnocení v závěru hodin bylo většinou obecné typu „výrobek se povedl - nepovedl“ a nevyjadřovalo míru zvládnutí nacvičované pracovní dovednosti. Konkrétní hodnocení naučeného provedly dvě vyučující.

Interakce a komunikace v hodinách byla velmi dobrá - spontánní a přátelská. Žáci spolu mohli až na jednu výjimku během práce hovořit, ale této volnosti nijak nezneužívali.

Výuka pracovního vyučování je celkově velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

V rámci orientační inspekce byla sledována výuka společenskovědních a přírodovědních předmětů a pracovního vyučování. Kvalita vzdělávání byla v bloku společenskovědních předmětů hodnocena průměrně, v přírodovědním bloku a v pracovním vyučování spíše nadprůměrně. Celkově je kvalita výuky výše uvedených předmětů velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitelka školy předložila *Koncepci rozvoje školy* vypracovanou ke dni 30. dubna 1997. Obsahuje jednak přehled rozvoje za uplynulé období 1991/97 a následně rozvoj školy od školního roku 1997/98 po současnost. Zahrnuje oblast materiálního zabezpečení chodu školy, především zlepšení podmínek praktické výuky vybudováním nových prostor podle vypracovaného projektu. Zřizovatel - Město Kralupy upřednostnil před realizací tohoto projektu výstavbu osmi bytů pro učitele, čímž vytvořil optimální podmínky možnosti zajistit pro výuku plně pedagogicky a odborně způsobilé pracovníky. Úkoly z oblasti údržby a oprav, materiálního zabezpečení chodu školy a výchovně-vzdělávacího programu jsou postupně důsledně naplňovány. Další materiály, ze kterých činnost školy vychází, jsou *Celoroční výchovně vzdělávací plán* (schválený na pedagogické. radě dne 30. srpna 1999) a *Celoroční*

plán ředitelky školy. Celoroční výchovně-vzdělávací plán stanovuje časové rozvržení hlavních úkolů a způsob jejich plnění, z něho pak vycházejí měsíční plány s uvedením osobní zodpovědnosti, součástí jsou školení, pedagogické rady a materiál Organizace školního roku 2000/2001. Na Celoroční plán ředitelky školy navazuje rámcový plán kontrol, který postihuje všechny oblasti a činnosti školy a konkrétní plán hospitací se zaměřením na jednotlivé předměty a učitele.

Vyučující vypracovávají časové tematické plány pro jednotlivé ročníky a předměty, pro jednoho žáka je ve spolupráci se speciálně pedagogickým centrem vypracován individuální plán.

Ředitelka schválila výchovně - vzdělávací plán školní družiny a výchovného poradce.

Průběžné vyhodnocování plnění plánů bylo ředitelkou doloženo.

Plánování vychází z dobrých znalostí podmínek školy, je pojato jako celek. Na základě zjištěných skutečností má oblast plánování velmi dobrou úroveň.

Organizování

Školu řídí ředitelka, která splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro daný typ školy. Ve speciálním školství má dlouholetou praxi. Pro malý počet tříd ředitelka nejmenovala svého zástupce, ustanovila výchovnou poradkyni a vychovatelku školní družiny.

Škola nabízí svým žákům možnost vyžití v zájmových kroužcích. Děti navštěvují klub mladého diváka, hru na zobcovou flétnu, sborový zpěv a turistický kroužek. Od října tohoto roku je škola součástí tzv. *Ligy komunikativních škol*. V rámci této akce byl podán projekt se zaměřením na využití volného času dětí zvláště i základní školy. Vedením této aktivity s názvem *Otevřený klub* byla pověřena romská asistentka ZvŠ, s její prací je ředitelka spokojená.

Organizaci školy upravuje školní řád, jenž obsahuje všechna předepsaná ustanovení § 15 a § 3 odst. 8 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. V řádu školy je zapracován pokyn MŠMT ČR k prevenci zneužívání návykových látek ve školách čj. 16 227/96-22. Ředitelka stanovila písemnou formou základní úkoly třídních učitelů, vyučujících a provozních zaměstnanců v náplních práce. Písemně byly zpracovány řady odborných pracovišť, na nichž je třeba dodržovat zvláštní bezpečnostní a hygienické předpisy. Povinnosti související s bezpečností pracovníků i žáků jsou formulovány v řádu školy a požárním řádu.

Ve škole pracovalo ke dni inspekce celkem deset pedagogických pracovníků. Z celkového počtu splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti tři učitelé, další tři jsou pro výuku ve speciální škole pedagogicky způsobilí, čtyři jsou nekvalifikovaní.

Vybavení žáků prvního ročníku odpovídá nařízení vlády č. 15/1994 Sb., o bezplatném poskytování učebnic, učebních textů a základních školních potřeb, ve znění pozdějších změn.

Ve škole je vedena veškerá povinná dokumentace na předepsaných tiskopisech. Materiály ředitelky vztahující se k řízení školy jsou uspořádány systematicky a pečlivě. Kontrolou učebních plánů jednotlivých postupných ročníků a rozvrhu hodin tříd bylo zjištěno porušení celkové týdenní hodinové dotace vyššího stupně pomocné školy (týká se pouze jednoho žáka) - snížení o dvě hodiny a v devátém ročníku (týká se pouze dvou žáků) - snížení o jednu hodinu. Ředitelka školy požádala o udělení výjimky v týdenní hodinové dotaci (čj. 326/2000) Školský úřad Mělník, který nesprávně (bez souhlasu MŠMT ČR) žádost potvrdil.

Nejčastější a nejrychlejší formou předávání informací je osobní jednání. Vzhledem k velikosti školy jsou pracovníci prakticky denně v osobním kontaktu. Pro aktuální informace je ve

sborovně nástěnka. Důležité a závazní informace jsou pak předmětem jednání pedagogických rad i provozních porad, dokladem toho jsou pořizované zápisy.

Pětkrát v průběhu školního roku se konají třídní schůzky, účast rodičů na nich není vysoká. Ti jsou o výsledcích vzdělávání a chování svých dětí informováni prostřednictvím notýsků a žákovských knížek, formou dopisů, popř. doporučených dopisů, při pravidelných konzultačních hodinách výchovné poradkyně. Škola je rodičům prakticky otevřena kdykoliv projeví zájem o své dítě.

Výroční zpráva za školní rok 1999/2000 byla vypravovaná v intencích příslušných předpisů - § 17e odst. 2 a 3 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství ve znění pozdějších předpisů. Má velmi dobrou vypovídací hodnotu.

Škola je vnitřními organizačními předpisy funkčně zajištěna. Organizace školy má velmi dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka si je vědoma, že odborná a pedagogická způsobilost pedagogického sboru je nízká a v rámci daných možností se snaží maximálně využít odborné zaměření jednotlivých učitelů. Vyučující nemají zájem o doplnění odborného vzdělání, jen jedna učitelka studuje rozšiřující studium logopedie. Účast na jednorázových vzdělávacích akcích a seminářích je nízká. Uvádění začínajících učitelů zajišťují metodické orgány, podle potřeby jim poskytuje průběžné metodické konzultace i ředitelka. Ve škole pracují dvě předmětové komise (pro humanitní a technické předměty) a metodické sdružení pro první stupeň. Toto organizační členění metodických orgánů není vzhledem k předmětové skladbě v jednotlivých, resp. ve třech stupních zvláště školy optimální (viz např. bod insp. zprávy: *pracovní vyučování - tematické plány učiva*). Metodické orgány velmi často konstatují výukové a výchovné problémy jednotlivých žáků, ale dle předložených zápisů nenavrhují jejich řešení. Pozornost konkrétním metodickým otázkám věnují minimálně, což se v některých případech negativně projevuje v kvalitě výuky (viz hodnocení některých zhlédnutých hodin).

Kritéria pro hodnocení pedagogických pracovníků zahrnují široké spektrum činností a aktivit, důraz je kladen na kvalitu výchovně-vzdělávací práce. Přehodnocování osobních příplatků probíhá zpravidla v půlročních intervalech. Kritéria jsou v praxi dodržována, diferencování výše přiznaných osobních příplatků je motivující.

Vedení a motivování lidí je na průměrné úrovni.

Kontrolní mechanismy

Ředitelka má zpracován plán kontrolní činnosti, na který navazuje materiál „Zaměření kontrolní činnosti ředitelky školy ve školním roce 2000/2001“. Z uvedených dokumentů a ze záznamů z kontrolní činnosti je zřejmé, že hospitační a další kontrolní činnosti dobře postihují specifickou problematiku speciální školy. Učiněná zjištění jsou analyzována a projednávána, jsou z nich vyvozovány potřebné závěry. Systém následných kontrol je zaveden, navazující zjištění svědčí o dobré účinnosti kontrolních mechanismů. Kontrolní systém poskytuje ředitelce potřebnou zpětnou vazbu. Hodnocení kvality výuky ředitelkou v rámci pohospitačních rozborů bylo shodné s hodnocením pracovníků České školní inspekce.

Kontrolní mechanismy jsou velmi dobré.

Hodnocení kvality řízení

Koncepční záměry ředitelky školy vycházejí z analýzy podmínek školy. Jsou jasné, reálné a postupně naplňované. Plánování je systematické, v průběhu školního roku jsou plány pravidelně vyhodnocovány. Vedení a motivování pracovníků vykazuje zhruba pozitiva s negativy v rovnováze, systém a kvalita kontrolních mechanismů jsou velmi dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Výroční zpráva za školní rok 1999/2000,
- podkladová inspekční dokumentace,
- hospitační záznamy ČŠI,
- tematické plány učitelů,
- třídní knihy, třídní výkazy, vybrané katalogové listy,
- žákovské knížky a notýsky,
- materiály ředitelky (*Koncepce rozvoje, Celoroční výchovně-vzdělávací plán, Celoroční plán ředitelky, rámcový plán kontrol, plán hospitací*),
- rozvrh hodin, školní řád,
- žádost o povolení výjimek ve školním roce 2000/2001,
- zápisy z pedagogických rad.

ZÁVĚR

Podmínky výuky

V personálních podmínkách výuky převažují trvale negativa. Ředitelce se nedaří zajistit učitele s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Tento nedostatek se výrazně negativně neodrazil v úrovni výuky.

Materiální zabezpečení (učebnice, pracovní sešity, didaktická technika, kabinetní sbírky) jsou velmi dobré.

Prostorové podmínky učeben, vyjma podmínek pro praktickou výuku, jsou dobré, velmi dobré je vybavení jednotlivých tříd novým nábytkem a estetická úroveň zařízení.

Celkově jsou podmínky pro práci školy průměrné.

Průběh vzdělávání

Při orientační inspekci byla sledována výuka v 22 hodinách. Kvalita vzdělávání je vcelku velmi dobrá, mírně převažují pozitiva.

Řízení školy

V řízení školy se kladně projevují osobnostní předpoklady ředitelky, její smysl pro systémovou práci. Plánování je svým rozsahem, administrativní úrovní a účelností velmi dobré. Koncepce je pojata globálně, je reálná. Stávající organizační systém je funkční, dobře vyhovuje podmínkám školy. Kladem je zřízení aktivit pro trávení volného času dětí.

I když jsou ředitelkou vytvářeny optimální podmínky ke zvyšování kvalifikace učitelů, není o další studium ze strany učitelů příliš velký zájem. Kontrolní mechanismy jsou funkční, postihují provoz školy komplexně.

Řízení školy má velmi dobrou úroveň.

Ve využívání finančních prostředků přidělených škole nebylo ve sledovaných oblastech zjištěno neefektivní čerpání.

V předcházející inspekční zprávě byla činnost školy hodnocena vcelku pozitivně. Přesto, že se nepodařilo výrazně zlepšit personální podmínky výuky a ve spolupráci se zřizovatelem zkvalitnit podmínky pro praktickou výuku, je činnost školy udržovaná za stávajících podmínek na velmi dobré úrovni.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jiřina Veselá
Členové týmu	PaedDr. Jitka Kozáková

V Kolíně dne 15. prosince 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2. ledna 2001

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
------------------------	---------------

Mgr. Danuše Pícková

.....

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Mělník	2001-01-22	22/01-4041
Zřizovatel Město Kralupy	2001-01-22	21/01-4041

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Nebyly podány